

4.12.1979

Obast: ns/la
Semaforbror 7

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhe in
Telefon 1511

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSLÖSHETSPENSION OCH ARBETSLÖSHETSTILLÄGG INFÖRS I LAGEN OM SJÖMANS-
PENSIONER OCH TREDJE KOMMUNGRUPPEN SLOPAS I FOLKPENSIONSLAGEN

Regeringen har den 23 november 1979 till Riksdagen av-
låtit en proposition med förslag till lagar angående
ändring av lagen om sjömanspensioner och av 12 a §
lagen om pension för arbetstagare.

Det föreslås, att till lagen om sjömanspensioner skulle
fogas stadganden om arbetslöshetspension och arbets-
löshetstillägg motsvarande stadgandena i de övriga ar-
betspensionslagarna, samt stadganden om möjlighet att
anordna tilläggspensionsskydd även för de sjöfarande.
Propositionen innehåller också förslag om en justering
av stadgandena om tillämpningsområdet för lagen om
sjömanspensioner samt av stadgandena i lagen om pen-
sion för arbetstagare om finansieringen av arbetslös-
hetstillägget.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft vid
början av april 1980.

Regeringen avlät samtidigt till Riksdagen en proposi-
tion med förslag till lagar om ändring av 27 § folk-
pensionslagen och av lagen om frontmannapensioner samt
av vissa därtill anslutna lagar. Stadgandena för be-
stämmandet av folkpensions-, frontmannapensions- och
familjepensionsförmånerna föreslås ändrade så, att
förmånerna skulle bestämmas i enlighet med två kommun-
grupper i stället för med de hittillsvarande tre
kommungrupperna. Enligt förslaget skulle ändringarna
träda i kraft vid början av juli 1980.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGOR

Regeringens propositioner

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar angående ändring av lagen om sjömanspensioner och 12 a § lagen om pension för arbetstagare.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

I propositionen föreslås att till lagen om sjömanspensioner fogas stadganden om arbetslöshetspension och arbetslöshetstillägg, motsvarande stadgandena i övriga arbetspensionslagar, samt stadganden, vilka skulle göra det möjligt att anordna ett tilläggs-pensionsskydd även för

sjömän. Därtill föreslås justeringar av stadgandena rörande tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner och av stadgandena rörande finansieringen av arbetslöshetstillägget i lagen om pension för arbetstagare.

Avsikten är att bringa ändringarna i kraft i början av april år 1980.

MOTIVERING.

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar.

1.1. Tillämpningsområdet för lagen om sjömanspensioner.

Lagen om sjömanspensioner (72/56; nedan benämnd SPL) tillämpas på personer i sjömanstjänst på finskt handelsfartyg i utrikesfart, på sjögående bärgningsfartyg som används i förvärvssyfte och på fiskefartyg vars verksamhet sträcker sig längre än till Östersjön samt på isbrytarfartyg. Lagens tillämpningsområde har varit detsamma som den tidigare sjömanslagens (341/55). Genom den nya sjömanslag (423/78) som trädde i kraft den 1 juli 1978 utvidgades begreppet sjöarbetsförhållanden så, att det nu omfattar, förutom arbete som utförs ombord på finskt fartyg, även arbete som på arbetsgivarens förordnande tillfälligt utförs på annan plats än fartyget. Motsvarande utvidgning föreslås införas i SPL 1 §. Därjämte föreslås att de begrepp som ingår i paragrafen ändras så, att de överensstämmer med sjömanslagens begrepp.

SPL tillämpas på sjömän som utför arbete på finska handelsfartyg. Det förekommer dock i praktiken fall där det vore viktigt att trygga tillväxten av pensionsskyddet även för finsk sjöman som utför arbete på utländskt fartyg. Detta gäller särskilt då finsk redare har förhyrt ett utländskt handelsfartyg i huvudsak obemannat. I överensstämmelse med en princip som redan ingår i sjömanslagen föreslås att i SPL 1 § intas ett stadgande, enligt vilket utländskt handelsfartyg i ovan nämnda fall skulle likställas med finskt handelsfartyg och SPL tillämpas på de personer som utför arbete på sådant fartyg.

Då finskt fartyg uthyrs till utländsk redare i huvudsak obemannat är det svårt att övervaka hur finsk lagstiftning efterföljs på detta fartyg. På sådant fartyg kan arbeta även finska sjömän som fortfarande står i arbetsförhållande till fartygets finska ägare eller av denne anlitad arbetsgivare. Härvid är det motiverat att fortfarande tillämpa SPL på dessa sjömän. Sagda utvidgning av tillämpningsområdet föreslås bli gjord genom att till 1 § fogas ett nytt moment som gäller detta.

1.2. Lön som ligger till grund för pension och försäkringspremie.

Enligt SPL 3 § 2 mom. avses med lön, på vilken förmånsbeloppet och försäkringspremien beräknas, den inkomst och annan gottgörelse som försäkrad uppstår på grundvalen av sjömanstjänst. Såsom lön räknas härvid även bostad, kost och annan naturaförmån, vilka beräknas på sätt som stadgas i lagen om sjömansskatt (208/58). Eftersom till sjömanslagens tillämpningsområde hör, förutom ombord på fartyget utfört arbete, även sådant arbete, som på förordnande av arbetsgivare tillfälligt utförs annorstädes och då detta arbete enligt nu förslagna 1 § 1 mom. skulle komma att omfattas av SPL, föreslås 3 § 2 mom. ändrat så, att lön som erlagts för sådant arbete, vilket tillfälligtvis utförts för fartygets räkning annorstädes än på detta, skulle beaktas vid bestämmandet av förmån och försäkringspremie i enlighet med SPL. Därtill har 3 § 1 och 3 mom. förtydligats så, att i paragrafen avsedd försäkringspremie gäller endast den i 1 § avsedda obligatoriska försäkringen. Av samma orsak föreslås även 4 § förtydligad så, att i 34 a och 34 b §§ avsedd frivillig försäkring inte inverkar på statens andel.

1.3. Arbetslöshetspension.

SPL skiljer sig från andra arbetspensionslagar genom att den inte innehåller stadganden om arbetslöshetspension. Detta beror dels på den undre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension i enlighet med arbetspensionslagarna och dels på SPL:s stadganden om ålderspension. Enligt lagen om pension för arbetstagare (395/61; nedan benämnd APL) äger person som fyllt 60 år och länge varit arbetslös rätt till arbetslöshetspension. Denna undre åldersgräns har dock genom lagen om temporär sänkning av den undre åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension (444/78) temporärt, intill utgången av år 1979, sänkts till 58 år. Ålderspensionsåldern enligt SPL är för befälets del 65 år och för manskapets del 60 år. Ålderspensionsåldern har dock på grundvalen av anställningstiden graderats så, att person som hör till befälet har rätt att avgå med ålderspension vid fyllda 60 år och person som

hör till manskapet vid fyllda 55 år. Emedan sänkningen av ovan nämnda undre åldersgräns för erhållande av arbetslöshetspension även för manskapets del kan medföra att förmånen utblir i jämförelse med arbetsförhållanden i land, åtminstone i vissa fall, och då förhållandet alltid är detta för befälets del, föreslås att i SPL intas stadganden om arbetslöshetspension, motsvarande APL 4 c §. I regeringens proposition av den 27 september 1979 till riksdagen (Reg.prop. nr 105/1979 rd.) har till arbetspensionslagarna föreslagits stadganden om en sänkning av den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, enligt vilka pension skulle från och med ingången av år 1980 även utgå till långvarigt arbetslösa arbetssökanden, födda år 1925 eller dessförinnan. Motsvarande stadganden föreslås att intas även i SPL 15 e §.

Den graderade ålderspensionsåldern är såväl för befälets som för manskapets del bunden till en anställningstid av viss längd. Om arbetstagare blir arbetslös före uppnådd pensionsålder, ökar inte antalet premiämånader under arbetslöshetstiden, vilket kan leda till att rätten till ålderspension uppskjuts med flera år. För att förhindra detta föreslås att till SPL fogas en ny 14 a §, enligt vilken arbetslöshetstiden jämställs med anställningstiden vid bestämmandet av pensionsrätten. En förutsättning vore dock att arbetslösheten berott på att fartyget sålts eller tagits ur trafik eller eljest på minskning av arbetskraften och att den försäkrade under arbetslöshetstiden erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34), arbetslöshetsersättning i enlighet med lagen om sysselsättning (946/71) eller arbetslöshetspension.

1.4. Arbetslöshetstillägg och dess finansiering.

För att förhindra att pensionen minskar till följd av arbetslöshet har till APL fogats stadganden om arbetslöshetstillägg. Dessa stadganden tillämpas även på pensioner som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62; nedan benämnd KAPL). Genom att bevilja arbetslöshetstillägg strävar man till att pensionen även under arbetslöshetstiden skall tillväxa i samma mån som under hela den arbetsverksamma tiden i genomsnitt. Arbetslösheten har under

de senaste åren drabbat sjömännen på samma sätt som personer i arbete på land. Därför föreslås att även till SPL fogas stadganden om arbetslöshetstillägg, motsvarande APL 7 b §. Arbetslöshetstilläggen skulle, på samma sätt som motsvarande tillägg enligt APL och KAPL, finansieras genom försäkringspremier, vilka centralkassan för arbetslöshetskassorna skulle betala till pensionsskyddscentralen för att vidare gottgöras sjömanspensionskassan i enlighet med vad som är stadgat i APL 12 a §, till vilken samtidigt föreslås att fogas sjömanspensionskassan såsom mottagare av sagda premie. Den sålunda influtna premien skulle beaktas vid fastställandet av arbetsgivares och arbetstagares i SPL 3 § avsedda försäkringspremie.

1.5. Tilläggs-pensionsskydd.

Enligt APL 11 § kan arbetsgivaren för sina arbetstagare anordna ett bättre pensionsskydd än vad lagen föreskriver. Det skulle vara befogat att bereda även personer i sjöarbetsförhållande möjlighet till ett frivilligt förbättrande av pensionsskyddet. På grund härav föreslås, att till SPL fogas en ny 34 a §, som skulle innehålla stadganden, motsvarande APL 11 §. Arbetsgivaren och arbetstagarna skulle svara för hälften var av kostnaderna för tilläggs-pensionsförsäkringen, såvida inte om annan fördelning av kostnaderna avtalats.

I enlighet med 14 § SPL är villkoret för erhållande av ålderdomspension, att arbetsförhållandet upphört efter uppnådd pensionsålder. Innefattar tilläggs-pensionsskyddet erhållandet av ålderdomspension i en lägre ålder och har den försäkrade börjat uppbära nämnda ålderdomspension, skulle detta innebära, att han skulle kunna erhålla ålderdomspension i enlighet med SPL:s obligatoriska försäkring först i den i 17 § stadgade 65 års pensionsåldern, ehuru hans tjänstgöringstid skulle vara tillräcklig för erhållande av pension i den lägre ålder, som avses i 14 §. För att hindra detta har man föreslagit att införa i 14 § 2 mom. SPL ett stadgande, enligt vilket den försäkrade är berättigad till ålderdomspension enligt nämnda paragraf, även om arbetsförhållandet skulle ha upphört tidigare, såframt detta berott på begynnelse av ålderdomspension enligt tilläggs-pensionsskyddet.

Som en följd av sjöfartens internationella

karaktär och den skärpta internationella konkurrensen har finska rederier på senaste tid anslutit sig som delägare i utländska rederier, varvid finska sjömän anställs ombord på fartyg, ägda av dessa företag. Med tanke på den fortsatta utvecklingen av finska sjömans pensionsskydd är det av vikt att det inte av denna orsak uppstår avbrott i den till pension berättigande anställningstiden. Därför föreslås att till SPL fogas en ny 34 b §, enligt vilken sjömanspensionskassan kunde bevilja finskt rederi eller annat företag, som så önskar, försäkring som innehåller förmåner i enlighet med sagda lag. Nämnda rederi eller företag skulle ensamt svara för försäkringskostnaderna.

2. Propositionens ekonomiska verkningar.

De föreslagna ändringarna skulle medföra extra kostnader för främst arbetslöshetspensionernas och arbetslöshetstilläggen del. Under år 1980 beräknas arbetslöshetstilläggen medföra merkostnader om 0,4—0,8 milj. mk, varav ca hälften behövs för arbetslöshetstillägg som skall betalas under sagda år och hälften för täckande av den kommande pensionsutgift som arbetslöshetstilläggen medför. Emedan staten, med undantag för vissa utgifter, skall betala en tredjedel av sjömanspensionskassans utgifter, skulle statens andel i nästa år till denna del öka med ca 0,2 milj. mk. Beloppet skulle gradvis öka så, att statens andel i slutet av 1980-talet skulle uppgå till uppskattningsvis en knapp miljon mark per år. Arbetslöshetspensionerna beräknas i nästa år föranleda kostnader om 0,1 milj. mk, varav statens andel skulle utgöra 0,03 milj. mk.

3. Ikraftträdande.

Avsikten är att bringa ändringarna i kraft i början av april år 1980. Vid beräkandet av arbetslöshetstillägget föreslås att efter år 1966 utbetalda dagunderstöd beaktas, såsom fallet är även i enlighet med APL, dagunderstöden för permitteringstid dock endast för tiden efter år 1977.

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om sjömanspensioner.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) 1 § 1 och 2 mom., 3 § 1, 2 och 3 mom, 4 § samt 14 § 2 mom., av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 17 april 1964 (184/64), 1 § 2 mom. och 4 § sådana de lyder i lag av den 30 december 1966 (739/66) och 3 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 11 december 1970 (768/70), samt fogas till 1 § ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. och det nuvarande 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen nya 14 a, 15 e, 16 b och 16 c §§ ävensom ett nytt 4 a kap. som följer:

1 §.

Arbetstagare som utför i sjömanslagen (423/78) avsett arbete på finskt handelsfartyg i utrikesfart, på sjögående bärgnings- eller fiskefartyg, som användes i förvärvssyfte, eller på annat isbrytarfartyg än hamnisbrytare eller, på förordnande av arbetsgivaren, tillfällig för sådant fartygs räkning annorstädes än på detta, tillkommer ålderdoms-, invaliditets- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga familjepension och efterlevande make eller dödsbo begravningsunderstöd i enlighet med vad i denna lag stadgas. Arbetstagaren kallas nedan i denna lag försäkrad.

Vid tillämpning av denna lag likställes med finskt handelsfartyg sådant handelsfartyg som av finsk redare förhyrts i huvudsak obemannat, under förutsättning att den försäkrade är anställd hos denne redare eller av honom anlita annan arbetsgivare. Uthyres finskt handelsfartyg till utländsk redare i huvudsak obemannat, tillämpas denna lag endast såvida vederbörande står i arbetsförhållande till fartygets ägare eller av denna anlita arbetsgivare.

Denna lag gäller icke:

1) person som är i arbetsförhållande på fiskefartyg, om fartygets resor icke utsträcks längre än till Östersjön; eller

2) person som trätt i sådant arbetsförhållande som avses i 1 eller 2 mom. första gången efter det han, om han tillhör manskapet, fyllt 60 år och, om han tillhör befälet, 65 år.

3 §.

Försäkrad samt hans arbetsgivare äro bägge pliktiga att till sjömanspensionskassan inbetala en lika stor försäkringspremie. Premien, som

fastställs av social- och hälsovårdsministeriet, skall bestämmas i procent av den inkomst som den försäkrade uppbär på fartyget.

Med inkomst som uppbäres på fartyg avses i denna lag lön eller annan i penningar uppskattad förmån, som arbetsgivare på grundvalen av arbetsavtal betalt till försäkrad för arbete, som utförts ombord på fartyget eller som på förordnande av arbetsgivaren tillfälligt utförts för fartygets räkning annorstädes än på detta. Såsom lön räknas härvid även kost och övriga naturaförmåner, vilka värderas på sätt i lagen om sjömansskatt (208/58) är stadgat.

Ovan i 1 mom. nämnd försäkringspremie skall fastställas till sådant belopp, att kassan tillkommande premier till fastställt belopp och på föreskriven tid inbetalda jämte den inbetalning, som enligt 4 § ankommer på staten, täcka kassans ansvarighet enligt 1 § samt därav föranledda förvaltningskostnader.

4 §.

Staten är pliktig att betala en tredjedel av kassans utgifter, till vilka icke hänföras kassans förvaltningskostnader och vad kassan utbetalt med stöd av 15 c § i begravningsunderstöd eller med stöd av 19 § i restitution av premie eller ock på grundval av försäkringar som avses i 34 a och 34 b §§.

14 §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven lägre ålder, har även han rätt till ålderdomspension, såframt har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder.

Har arbetsförhållandets upphörande berott på begynnelse av ålderdomspension, vilken beviljats på grund av i 34 a § avsedd försäkring, har försäkrad rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf, då han uppnått den ålder som motsvarar minimiantalet premiemånader.

Manskap:

Ålder	59 år	58 år	57 år	56 år	55 år
Minimiantal premiemånader	252	264	276	288	300

Befäl:

Ålder	64 år	63 år	62 år	61 år	60 år
Minimiantal premiemånader	312	324	336	348	360

14 a §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört innan han uppnått i 14 § stadgad ålder och har detta berott på att fartyget sålts eller tagits ur trafik eller på arbetslöshet till följd av inskränkning av arbetskraften, jämställes arbetslöshetstiden med anställningstid vid bestämmandet av rätten till ålderdomspension, under förutsättning att den försäkrade är berättigad att för sagda tid erhålla i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning (946/71) avsedd arbetslöshetsersättning eller i 15 e § avsedd arbetslöshetspension och att han uppnår till pension berättigande ålder inom tre år från arbetsförhållandets upphörande.

15 e §.

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer försäkrad, som fyllt 60 år och som förete av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att honom icke kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att mottaga utan att gå sin rätt till arbetslöshetsersättning enligt lagen om sysselsättning förlustig samt över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärandet av ovan nämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning avsedd arbets-

löshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maximiunderstöd i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor icke längre äger rätt till dagunderstöd. Angående arbetslöshetspension och mottagare av arbetslöshetspension gäller med nedan nämnda undantag i övrigt i tillämpliga delar vad om invaliditetspension och mottagare av sådan pension är stadgat.

Arbetslöshetspension utbetalas från ingången av den kalendermånad, som först begynner sedan två månader förflutit från det i 1 mom. avsett intyg utfärdats. Pensionen utgives dock icke utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad, som följer närmast efter den, under vilken pensionen söktes.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invaliditetspension, vilken skulle ha beviljats den försäkrade, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början varit berättigad att erhålla full invaliditetspension. Vid pensionens bestämmande anses den försäkrade ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under ovan i 1 mom. avsedd tid utgivits dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. Pensionen upphör utan särskilt beslut sedan sex månader eller en i förordning stadgad längre tid förflutit från det arbetskraftsmyndighets intyg utfärdats, om ej sjömanspensionskassan därförinnan tillställts av arbetskraftsmyndighet utfärdat nytt intyg över att pensionstagaren icke kan anvisas i 1 mom. avsett arbete. Fortsätter arbetslöshet eller börjar arbetslöshet ånyo, sedan pensionen upphört, begynner pension utgå enligt samma grunder som den tidigare pensionen, såvida från pensionens upphörande icke förflutit längre tid än två år. Härvid jämställes vid tillämpning av 1 mom. den tid, för vilken pension utgår, med ersättningsdagar. Om av intyget framgår, att till sökanden ej under mellantiden utgivits arbetslöshetsunderstöd eller -ersättning, utbetalas pensionen från ingången av månaden närmast efter den, under vilken intyget utfärdades.

Blir försäkrad, medan han uppbär arbetslöshetspension, på sätt i 15 § eller 17 § 1 mom. förutsättes långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invaliditetspension, räknat från närmast följande möjliga

förfalldag. Den fulla invaliditetspensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns, som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer även år 1925 eller dessförinnan född försäkrad rätt att erhålla arbetslöshetspension.

16 b §.

Har försäkrad erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor, förhöjes pensionen med arbetslöshetstillägg. Har den försäkrade under hela kalenderåret stått i samma arbetsförhållande, som lyder under denna lag, berättigar för detta år utbetalt dagunderstöd likväl icke till arbetslöshetstillägg, om den försäkrades arbetsförhållande, som faller inom tillämpningsområdet för denna lag, icke upphört inom tre år efter utgången av förstnämnda kalenderår eller om den försäkrade under samma kalenderår icke uppburit lön, som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), till minst i 5 § 1 mom. i sagda lag avsett gränobelopp. Dagunderstöd, som utgivits för tiden före början av det kalenderår, under vilket den försäkrade fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl icke till arbetslöshetstillägg.

Arbetslöshetstillägget uträknas genom multiplikation av pensionens belopp med antalet arbetslöshetsmånader och division av produkten med det tal som erhålles genom subtraktion av antalet arbetslöshetsmånader från antalet sådana fulla månader, som ingå i tiden från det den försäkrade fyllt 23 år, likväl tidigast från den 1 juli 1962, tills han uppnått 65 års ålder. Arbetslöshetsmånaderna bestämmas såsom fulla månader på basen av det sammanlagda antalet sådana dagar, för vilka den försäkrade erhållit understöd, som i enlighet med 1 mom. berättigar till arbetslöshetstillägg, och så, att månaden anses ha 22 dagar.

16 c §.

För täckandet av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetsdagar förorsakar, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna erlægga till pensionsskyddscentralen en försäkringspremie för att vidare

gottgöras sjömanspensionskassan såsom i 12 a § lagen om pension för arbetstagare är stadgat. Den gottgjorda försäkringspremie beaktas vid fastställandet av den i 3 § avsedda försäkringspremie.

4 a kap.

Tilläggs pensionsskydd.

34 a §.

Arbetsgivare kan för sina arbetstagare, som lyda under denna lag, eller för en del av dem i sjömanspensionskassan anordna bättre pensionsskydd än vad i denna lag är stadgat, under förutsättning att den försäkring, som avser sådant skydd, motsvarar av social- och hälsovårdsministeriet för detta ändamål fastställda villkor och grunder. I fråga om dylik försäkring iakttagas i tillämpliga delar stadgandena i denna lag.

Har genom kollektiv- eller annat avtal icke överenskommit om annan fördelning av pensionskostnaderna eller ha arbetstagarna icke genom omröstning, som genomförts på sätt genom förordning stadgas, godkänt annan fördelning, svara arbetsgivaren och arbetstagarna för hälften var av den premieförhöjning som föranledes av de i 1 mom. avsedda tilläggsförmåner. Upphöra arbetstagarens arbetsförhållande eller, i fråga om tilläggsförmånerna, försäkringen innan pensionsrätten inträder, äger arbetstagaren rätt att utöver vad angående bevarande av i denna lag avsedd försäkring är stadgat erhålla avgiftsfri försäkring, motsvarande den fondandel som uppkommit beträffande sagda tilläggsförmåner. Därjämte kan i villkoren för pensionsskyddet bestämmas, att arbetstagaren äger rätt att genom att själv erlægga premierna fortsätta sin försäkring i fråga om tilläggsförmånerna.

Arbetsgivare är berättigad att från arbetstagares lön innehålla den försäkringspremie som enligt 2 mom. skall uppbäras hos arbetstagaren. Arbetsgivaren är gentemot sjömanspensionskassan ansvarig för de belopp som han innehållit.

34 b.

Anställes finsk arbetstagare genom försorg av finsk redare eller annat finskt företag i arbetsförhållande på fartyg, som tillhör sådant utländskt rederi eller rederirörelse bedrivande företag, där det finska företaget är delägare,

kan sjömanspensionskassan på det finska företags ansökan bevilja detta försäkring som innefattar i denna lag avsedda förmåner och som motsvarar av social- och hälsovårdsministeriet fastställda villkor och grunder. Villkoren och grunderna skall vara sådana, att de icke medför ändring i den försäkring, vilken avses i 1 §.

För premie som grundar sig på en i denna paragraf avsedd försäkring svarar det finska företag som tagit försäkringen.

Denna lag träder i kraft den 1980.
Vid tillämpning av stadgandena i 16 b § 1 mom. beaktas, såvida icke av dessa stadganden annat följer, de för tiden efter år 1966 utgivna dagunderstöden, för permitteringstid utgivna dagunderstöd likväl endast för tiden efter år 1977.

Utan hinder av vad i 15 e § är stadgat om åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension är nämnda undre åldersgräns 58 år till utgången av år 1979.

2.

Lag

angående ändring av 12 a § lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 a § lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 20 december 1968 (690/68), som följer:

12 a §.

För täckande av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedda pensionsanstalter samt i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom tid, som bestämmes av social- och hälsovårdsministeriet, årligen till pensionskyddscentralen erlagga en försäkringspremie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan erlagt. Detta pro-

centtal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp, som skulle erhållas, om för löner, som motsvara i 7 b § avsedda arbetslöshetsunderstöd, skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie.

De medel som i enlighet med 1 mom. erhållits i försäkringspremier, gottgör pensionskyddscentralen pensionsanstalterna enligt grunder, som på framställning av pensionskyddscentralen fastställas av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1980.

Helsingfors den 23 november 1979.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister

Lag

angående ändring av lagen om sjömanspensioner.

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) 1 § 1 och 2 mom.,
3 § 1, 2 och 3 mom., 4 § samt 14 § 2 mom.,
av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 17 april 1964 (184/64),
1 § 2 mom. och 4 § sådana de lyder i lag av den 30 december 1966 (739/66) och
3 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 11 december 1970 (768/70), samt
fogas till 1 § ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. och det nuvarande 3
mom. blir nya 3 och 4 mom., samt till lagen nya 14 a, 15 e, 16 b och 16 c §§ ävensom
ett nytt 4 a kap. som följer:

Gällande lag.

1 §.

Personer i sjömanstjänst på finskt handelsfartyg i utrikesfart, på sjögående bärgnings- eller fiskefartyg, som användes i förvärvssyfte, eller på annat isbrytarfartyg än hamnisbrytare, vilka personer här kallas försäkrade, tillkommer ålderdoms- och invaliditetspension samt deras anhöriga familjepension och efterlevande make eller dödsbo begravningsunderstöd i enlighet med vad i denna lag stadgas.

Denna lag gäller icke:

- 1) person, som är anställd på statens fartyg i annat än arbetsförhållande;
- 2) person, som är anställd på fiskefartyg, om fartygets resor icke utsträckas längre än till Östersjön; ej heller
- 3) person, som inträtt i sjömanstjänst första gången efter det han, om han tillhör manskapet, fyllt 60 år, och om han tillhör befälet, 65 år.

Förslag.

1 §.

Arbetstagare som utför i sjömanslagen (423/78) avsett arbete på finskt handelsfartyg i utrikesfart, på sjögående bärgnings- eller fiskefartyg, som användes i förvärvssyfte, eller på annat isbrytarfartyg än hamnisbrytare eller, på förordnande av arbetsgivaren, tillfälligt annorstädes än på detta för sådant fartygs räkning, tillkommer ålderdoms-, invaliditets- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga familjepension och efterlevande make eller dödsbo begravningsunderstöd i enlighet med vad i denna lag stadgas. Arbetstagaren kallas nedan i denna lag försäkrad.

Vid tillämpning av denna lag likställes med finskt handelsfartyg sådant utländskt handelsfartyg som av finsk redare förhyrts i huvudsak obemannat, under förutsättning att den försäkrade är anställd hos denne redare eller av honom anlita annan arbetsgivare. Uthyres finskt handelsfartyg till utländsk redare i huvudsak obemannat, tillämpas denna lag endast såvida vederbörande står i arbetsförhållande till fartygets ägare eller av denne anlita arbetsgivare.

Denna lag gäller icke:

- 1) person som är i arbetsförhållande på fiskefartyg, om fartygets resor icke utsträckas längre än till Östersjön; eller
- 2) person som trätt i sådant arbetsförhållande som avses i 1 eller 2 mom. första gången efter det han, om han tillhör manskapet, fyllt 60 år och, om han tillhör befälet, 65 år.

Gällande lag.

3 §.

Försäkrad samt redare, som är hans arbetsgivare, äro bägge pliktiga att inbetala en lika stor försäkringspremie till sjömanspensionskassan. Premien, som fastställs av *socialministeriet*, skall bestämmas i procent på den lön den försäkrade uppbär i *sjömanstjänst*.

Med lön avses i denna lag inkomst och annan gottgörelse, som försäkrad uppbär på grundvalen av *sjömanstjänst*. Såsom lön räknas härvid även *bostad*, kost och *andra naturaförmåner*, vilka *beräknas* på sätt i lagen om *sjömansskatt* (208/58) är stadgat. *Gottgörelse, som erlagts åt försäkrad såsom ersättning för kostnader som förorsakats av arbetets utförande, anses ej såsom lön.*

Försäkringspremie, som nämnes i 1 mom., skall fastställas till sådant belopp, att kassan tillkommande premier till fastställt belopp och på föreskriven tid inbetalade jämte den inbetalning, som enligt 4 § ankommer på staten, täcka kassans ansvarighet enligt *denna lag* samt förvaltningskostnaderna.

4 §.

Staten är pliktig att betala en tredjedel av kassans utgifter, till vilka icke hänföras kassans förvaltningskostnader och vad kassan i stöd av 15 c § erlagt i begravningsunderstöd eller i stöd av 19 § i restitution av premie.

14 §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven lägre ålder, har även han rätt till ålderdomspension, såframt han har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder.

Förslag.

3 §.

Försäkrad och hans arbetsgivare äro bägge pliktiga att till sjömanspensionskassan inbetala en lika stor försäkringspremie. Premien, som fastställs av *social- och hälsovårdsministeriet*, skall bestämmas i procent av den inkomst som den försäkrade uppbär på *fartyget*.

Med *inkomst som uppbäres på fartyget* avses i denna lag lön eller annan i penningar uppskattad förmån, som arbetsgivare på grundvalen av *arbetsavtal* betalt till försäkrad för arbete, som utförts ombord på fartyget eller som på förordnande av arbetsgivaren tillfälligt utförts annorstädes än på för fartygets räkning. Såsom lön räknas härvid även kost och övriga naturaförmåner, vilka värderas på sätt i lagen om *sjömansskatt* (208/58) är stadgat.

Ovan i 1 mom. nämnd försäkringspremie skall fastställas till sådant belopp, att kassan tillkommande premier till fastställt belopp och på föreskriven tid inbetalda jämte den inbetalning, som enligt 4 § ankommer på staten, täcka kassans ansvarighet enligt 1 § samt därav föranledda förvaltningskostnader.

4 §.

Staten är pliktig att betala en tredjedel av kassans utgifter, till vilka icke hänföras kassans förvaltningskostnader och vad kassan utbetalt med stöd av 15 c § i begravningsunderstöd eller med stöd av 19 § i restitution av premie eller ock på grundval av försäkringar som avses i 34 a och 34 b §§.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven lägre ålder, har även han rätt till ålderdomspension, såframt han har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder. *Har arbetsförhållandets upphörande berott på begynnelse av ålderdomspension, vilken beviljats på grund av i 34 a § avsedd försäkring, har försäkrad rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf, då han uppnått den ålder som motsvarar minimiantalet premiemånader.*

Gällande lag.

Förslag.

Manskap:

Ålder	59 år	58 år	57 år	56 år	55 år
Minimiantal premiemånader	252	264	276	288	300

Befäl:

Ålder	64 år	63 år	62 år	61 år	60 år
Minimiantal premiemånader	312	324	336	348	360

14 a §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört innan han uppnått i 14 § stadgad ålder och har detta berott på att fartyget sålts eller tagits ur trafik eller på arbetslöshet till följd av inskränkning av arbetskraften, jämställes arbetslöshetstiden med anställningstid vid bestämmandet av rätten till ålderdomspension, under förutsättning att den försäkrade är berättigad att för sagda tid erhålla i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning (946/71) avsedd arbetslöshetsersättning eller i 15 e § avsedd arbetslöshetspension och att han uppnår till pension berättigande ålder inom tre år från arbetsförhållandets upphörande.

15 e §.

Rätt att erhålla arbetslöshetspension tillkommer försäkrad, som fyllt 60 år och som företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att honom icke kan anvisas sådant arbete, vilket han ej kan vägra att mottaga utan att gå sin rätt till arbetslöshetsersättning enligt lagen om sysselsättning förlustig samt över att han, räknat från en dag som infaller tidigast en månad före utfärdandet av ovan nämnda intyg, under de 60 senast förflutna veckorna uppburit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om sysselsättning avsedd arbetslöshetsersättning för sammanlagt minst 200 dagar eller att han i enlighet med stadgandena angående maximiunderstöd i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor icke längre äger rätt till dagunderstöd. Angående arbetslöshetspension och mottagare av arbets-

Gällande lag.

Förslag.

löshetspension gäller med nedan nämnda undantag i övrigt i tillämpliga delar vad om invaliditetspension och mottagare av sådan pension är stadgat.

Arbetslöshetspensionen utbetalas räknat från ingången av den kalendermånad, som först begynner sedan två månader förflutit från det i 1 mom. avsett intyg utfärdats. Pensionen utgives dock icke utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än sex månader, räknat från den månad, som följer närmast efter den, under vilken pensionen söktes.

Arbetslöshetspensionen är lika stor som den enligt denna lag utgående invaliditetspension, vilken skulle ha beviljats den försäkrade, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början varit berättigad att erhålla full invaliditetspension. Vid pensionens bestämmande anses den försäkrade ha blivit arbetslös den dag, för vilken till honom första gången under ovan i 1 mom. avsedd tid utgivits dagunderstöd eller arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. Pensionen upphör utan särskilt beslut sedan sex månader eller en i förordning stadgad längre tid förflutit från det arbetskraftsmyndighets intyg utfärdats, om ej sjömanspensionskassan därförinnan tillställts av arbetskraftsmyndighet utfärdat nytt intyg över att pensionstagaren icke kan anvisas i 1 mom. avsett arbete. Fortsätter arbetslöshet eller börjar arbetslöshet ånyo, sedan pensionen upphört, begynner pension utgå enligt samma grunder som den tidigare pensionen, såvida från pensionens upphörande icke förflutit längre tid än två år. Härvid jämföras vid tillämpning av 1 mom. den tid, för vilken pension utgår, med ersättningsdagar. Om av intyget framgår, att till sökanden ej under mellantiden utgivits arbetslöshetsunderstöd eller ersättning, utbetalas pensionen från ingången av månaden närmast efter den, under vilken intyget utfärdades.

Blir försäkrad, medan han uppbär arbetslöshetspension, på sätt i 15 § eller 17 § 1 mom. förutsättes långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invaliditetspension räknat från närmast följande möjliga förfalldag. Den fulla invaliditetspensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om

Gällande lag.

Förslag.

den nedre åldersgräns, som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer även år 1925 eller dessförinnan född försäkrad rätt att erhålla arbetslöshetspension.

16 b §.

Har försäkrad erhållit dagunderstöd i enlighet med lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor, förhöjes pensionen med arbetslöshetsstillägg. Har den försäkrade under hela kalenderåret stått i samma arbetsförhållande, som lyft under denna lag, berättigar för detta år utbetalt dagunderstöd likväl icke till arbetslöshetsstillägg, om den försäkrades arbetsförhållande, som faller inom tillämpningsområdet för denna lag, icke upphört inom tre år efter utgången av förstnämnda kalenderår eller om den försäkrade under samma kalenderår icke uppburit lön, som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), till minst i 5 § 1 mom. i sagda lag avsett gränobelopp. Dagunderstöd, som utgivits för tiden före början av det kalenderår, under vilket den försäkrade fyllt 23 år, samt för det år, under vilket pensionsfallet inträffat, och för det föregående kalenderåret, berättigar likväl icke till arbetslöshetsstillägg.

Arbetslöshetsstillägget uträknas genom multiplikation av pensionens belopp med antalet arbetslöshetsmånader och division av produkten med det tal som erhålles genom subtraktion av antalet arbetslöshetsmånader från antalet sådana fulla månader, som ingå i tiden från det den försäkrade fyllt 23 år, likväl tidigast från den 1 juli 1962, tills han uppnått 65 års ålder. Arbetslöshetsmånaderna bestämmas såsom fulla månader på basen av det sammanlagda antalet sådana dagar, för vilka den försäkrade erhållit understöd, som i enlighet med 1 mom. berättigar till arbetslöshetsstillägg, och så, att månaden anses ha 22 dagar.

16 c §.

För täckandet av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna erlägga till pensionsskyddscentralen en försäkringspremie för att vidare

Gällande lag.

Förslag.

gottgöras sjömanspensionskassan såsom i 12 a § lagen om pension för arbetstagare är stadgat. Den gottgjorda försäkringspremien beaktas vid fastställandet av den i 3 § avsedda försäkringspremien.

4 a kap.

Tilläggs pensionskydd.

34 a §.

Arbetsgivare kan för sina arbetstagare, som lyda under denna lag, eller för en del av dem i sjömanspensionskassan anordna bättre pensionskydd än vad i denna lag är stadgat, under förutsättning att den försäkring, som avser sådant skydd, motsvarar av social- och hälsovårdsministeriet för detta ändamål fastställda villkor och grunder. I fråga om dylik försäkring iakttagas i tillämpliga delar stadgandena i denna lag.

Har genom kollektiv- eller annat avtal icke överenskommit om annan fördelning av pensionskostnaderna eller ha arbetstagarna icke genom omröstning, som genomförts på sätt genom förordning stadgas, godkänt annan fördelning, svara arbetsgivaren och arbetstagarna för hälften var av den premieförhöjning som föranledes av de i 1 mom. avsedda tilläggsförmånerna. Upphör arbetstagarens arbetsförhållande eller, i fråga om tilläggsförmånerna, försäkringen innan pensionsrätten inträder, äger arbetstagaren rätt att utöver vad angående bevarande av i denna lag avsedd försäkring är stadgat erbjuda avgiftsfri försäkring, motsvarande den fondandel som uppkommit beträffande sagda tilläggsförmåner. Därjämte kan i villkoren för pensionskyddet bestämmas, att arbetstagaren äger rätt att genom att själv erlægga premierna fortsätta sin försäkring i fråga om tilläggsförmånerna.

Arbetsgivare är berättigad att från arbetstagares lön innehålla den försäkringspremie som enligt 2 mom. skall uppbäras hos arbetstagaren. Arbetsgivaren är gentemot sjömanspensionskassan ansvarig för de belopp som han innehållit.

34 b §.

Anställes finsk arbetstagare genom försorg av finsk redare eller annat finskt företag i

*Gällande lag.**Förslag.*

arbetsförhållande på fartyg, som tillhör sådant utländskt rederi eller rederirörelse bedrivande företag, där det finska företaget är delägare, kan sjömanspensionskassan på det finska företagens ansökan bevilja detta försäkring som innefattar i denna lag avsedda förmåner och som motsvarar av social- och hälsovårdsministeriet fastställda villkor och grunder. Villkoren och grunderna skall vara sådana, att de icke medför ändring i den försäkring, vilken avses i 1 §.

För premie som grundar sig på en i denna paragraf avsedd försäkring svarar det finska företaget som tagit försäkringen.

Denna lag träder i kraft den 1980.

Vid tillämpning av stadgandena i 16 b § 1 mom. beaktas, såvida icke av dessa stadganden annat följer, de för tiden efter år 1966 utgivna dagunderstöden, för permitteringstid utgivna dagunderstöd likväl endast för tiden efter år 1977.

Utän hinder av vad i 15 e § är stadgat om åldersgränsen för erhållande av arbetslöshetspension är nämnda undre åldersgräns 58 år till utgången av år 1979.

2.

Lag

angående ändring av 12 a § lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 a § lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 20 december 1968 (690/68), som följer:

*Gällande lag.**Förslag.*

12 a §.

För täckande av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedda pensionsanstalter, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom tid, som bestämmes av social- och hälsovårdsministeriet, årligen till pensionsskyddscentralen erlagga en försäkringspremie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet

12 a §.

För täckande av det ansvar och de kostnader, som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedda pensionsanstalter *samt i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan*, skall den i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedda centralkassan för arbetslöshetskassorna inom tid, som bestämmes av social- och hälsovårdsministeriet, årligen till pensionsskyddscentralen erlagga en försäkrings-

fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan erlagt. Detta procenttal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp, som skulle erhållas, om för löner, som motsvara i 7 b § avsedda arbetslöshetsunderstöd, skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie.

premie, som beräknas enligt ett av social- och hälsovårdsministeriet fastställt procenttal av de stödavgifter centralkassan erlagt. Detta procenttal skall fastställas så, att i försäkringspremie enligt uppskattning inflyter samma belopp, som skulle erhållas, om för löner, som motsvara i 7 b § avsedda arbetslöshetsunderstöd, skulle erläggas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie.

De medel, som i enlighet med 1 mom. erhållits i försäkringspremier, gottgör pensionskyddscentralen pensionsanstalterna enligt grunder, som på framställning av pensionskyddscentralen fastställas av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den
1980.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 27 § folkpensionslagen och lagen om frontmannapension samt vissa därtill anslutna lagar.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås en ändring av de stadganden, enligt vilka folkpensions-, frontmannapensions- och familjepensionsförmånerna fastställs, så att dessa förmåner skulle fast-

ställas enligt två kommungrupper i stället för de nu tillämpade tre kommungrupperna.

Ändringarna skulle träda i kraft den 1 juli 1980.

MOTIVERING.

Dyrortsklassificeringen av kommunerna har på 1970-talet varit föremål för utredning ett flertal gånger. Senast har kommissionen för justering av dyrortsklassificeringen, som tillsatts av finansministeriet, i sitt betänkande av den 16 september 1976 (kommittébetänkande 1976:63) föreslagit att man skulle övergå till att tillämpa två dyrortsgrupper.

Regeringen har i den allmänna motiveringen till statsverkspropositionen för år 1980 till riksdagen föreslagit att giltighetstiden för gällande lag om allmän dyrortsklassificering av kommunerna (955/73) skall utsträckas att gälla under åren 1980—1982, dock så, att folkpensionsförmånerna i kommuner tillhörande den tredje dyrortsgruppen skulle utbetalas år 1980 enligt andra dyrortsgruppen från och med en tidpunkt som senare fastställs. För dess förverkligande föreslås ändring av 27 § 1 mom. (466/60) folkpensionslagen, samt av 2 §, 3 § 2 mom. och 6 § lagen om frontmannapension (119/77) så, att ommännandet av den tredje kommungruppen i dessa lagrum skulle slopas. Genom dessa ändringar skulle folkpensionens understödsdel och barn tillägg, frontmannapension samt familjepensionens änkepensions understödsdel och barnpen- sion fastställas enligt två kommungrupper i stället för nuvarande tre kommungrupper. Detta skulle

innebära en förhöjning av pensionen för uppskattningsvis 185 000 folkpensionstagare, 12 000 frontmannapensionstagare och 12 000 familjepensionstagare.

Till den i 27 § folkpensionslagen stadgade tredje kommungruppen hänvisas i en del andra socialförsäkringslagar, vilka samtliga borde ändras så, att hänvisningen skulle gälla den i sagda paragraf avsedda andra kommungruppen. De lagrum som borde ändras är 8 § 5 mom. (749/74) lagen om pension för arbetstagare, 27 § 3 mom. (493/75) lagen om sjömanspensioner, 12 § 4 mom. (568/75) lagen om statens pensioner, 7 § 1 mom. 3 punkten (440/69) lagen om statens familjepensioner, 8 § 1 mom. (13/74) lagen om pension för riksdagsmän, 6 § 1 mom. (441/69) lagen om familjepension efter riksdagsman och 23 § 6 mom. (442/69) lagen om olycksfallsförsäkring. Om motsvarande ändring i 6 c § lagen om pension för lantbruksföretagare göres ett särskilt lagförslag.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1980, intill vilket datum de tekniska beredningarna kan slutföras.

Beräknat enligt gällande indexnivå föranleder avskaffandet av den tredje kommungruppen årliga merkostnader om sammanlagt cirka 103 miljoner mark i fråga om folkpen-

sions-, familjepensions- och frontmannapensionssystemen dvs. cirka 51,5 miljoner mark nästa år ifall ändringarna verkställs i juli 1980. Folkpensionsanstaltens andel av sistnämnda belopp skulle vara 28 miljoner mark, kommuner-

nas andel 6,8 miljoner mark och statens andel 16,7 miljoner mark.

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 27 § folkpensionslagen.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 27 § 1 mom. folkpensionslagen av den 8 juni 1956, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 4 november 1960 (466/60), som följer:

27 §.

Kommunerna indelas enligt levnadskostnadernas dyrhet i två grupper. Fulla beloppet av pensionens understödsdel är i första kommungruppen 864 mark om året och i andra kommungruppen 756 mark om året.

Vid verkställandet av förhöjning eller nedsättning i enlighet med lagen om bindande av de i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/56) anses de i 27 § 1 mom. avsedda markbeloppen motsvara det officiella levnadskostnadsindexets poängtal 116.

Av denna lags verkställighet påkallade åtgärder kan vidtagas före lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

2.

Lag

angående ändring av lagen om frontmannapension.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 2 §, 3 § 2 mom. och 6 § lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/77), som följer:

2 §.

Till frontman, som fyllt 55 men icke 60 år och som till följd av nedsatt arbetsförmåga icke förmår utföra eller skaffa sig lämpligt arbete, vilket skulle trygga hans utkomst, så även till frontman, som fyllt 60 men icke 65 år, utbetalas frontmannapension, vars fulla belopp utgör 7 464 mark om året i första kommungruppen och 7 032 mark i andra kommungruppen.

hushåll som han eller drager frontman eller hans till samma hushåll hörande make på annat sätt försorg om barnets utkomst, beräknas frontmannapensionen så, att de fulla beloppen för frontmannapension i enlighet med 2 § samt 4 § 3 mom. höjes i första kommungruppen med 636 mark och i andra kommungruppen med 594 mark för varje i denna paragraf avsett barn.

3 §.

Statsrådet verkställer för högst sex år åt gången indelningen av kommunerna i två kommungrupper i enlighet med levnadskostnaderna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980. Vid verkställandet av förhöjning eller nedsättning i enlighet med lagen om bindande av de i 17 § lagen om frontmannapension (119/77) och i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/56) anses de i 2 §, 3 § 2 mom. och 6 § stadgade markbeloppen motsvara det officiella levnadskostnadsindexets poängtal, enligt vilket

6 §.

Hör frontmans barn under 16 år till samma

storleken av de folkpensioner som skall utbetalas i oktober 1976 har beräknats.

Av denna lags verkställighet påkallade åtgärder kan vidtagas före lagens ikraftträdande.

3.

Lag

angående ändring av 8 § lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 8 § 5 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 20 september 1974 (749/74), som följer:

8 §.

Överstiger det sammanlagda beloppet av familjepension, som utgår enligt i denna lag stadgade minimivillkor, annan familjepension, som motsvarar i 4 mom. nämnd grundpension, eller familjepension eller fortsatt ersättning som motsvarar i 1 mom. nämnd annan pension eller fortsatt ersättning, vilka beviljats förmånstagarerna med anledning av samma förmånslätares död, samordningsgränsen, avdrages från den pension som utgår enligt denna lag ett belopp, som utgör en lika stor del av det överskjutande beloppet som den enligt i denna lag stadgade minimivillkor utgående familjepensionen utgör av alla de familjepensioner som motsvara de i 4 mom. nämnda grundpensionerna. Härvid beaktas likväl icke för viss tid beviljad förhöjning, som ingår i pension eller fortsatt ersättning. Samordningsgränsen utgör 60 procent av den i enlighet med 2 och 3 mom. uträknade

samordningsgrunden för den förmånslätaren tillkommande pension som ligger till grund för familjepensionen, minskat för ettvarrt barn, som ej fyllt 16 år och som är förmånstagarare, med beloppet för den i familjepensionslagen avsedda pension, som skall erläggas till fader- eller moderlöst barn i kommun hörande till den i 27 § folkpensionslagen avsedda andra kommungruppen, samt, om även änka är i denna lag avsedd förmånstagarare, med beloppet av grunddelen av den änkepension som utgår enligt familjepensionslagen. Såsom avdrag enligt familjepensionslagen beaktas likväl icke mera än 30 procent av samordningsgrunden. Har familjepensionen på grund av förmånstagarernas antal minskats i enlighet med 7 a § 1 mom., nedsettes ovan anförda procenttal i samma proportion.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

4.

Lag

angående ändring av 27 § lagen om sjömanspensioner.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 27 § 3 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 23 juni 1975 (493/75), som följer:

27 §.

Överstiga till följd av en och samma förmånslätares död åt förmånstagarerna beviljad familjepension enligt denna lag samt försörjningspension enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst,

eller fortlöpande ersättning enligt trafikförsäkringslagen tillsammans nedan angivna samordningsgräns, avdrages den överskjutande delen från den enligt denna lag utgående familjepensionen. Samordningsgränsen utgör 66 procent av den i enlighet med 2 mom. uträknade samordningsgrunden för den förmånslätaren till-

såframt även änka är förmånstagare enligt denna lag, skall ökas med grunddelen av den änkepension som utgår enligt familjepensionslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

7.

Lag

angående ändring av 8 § lagen om pension för riksdagsmän.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 8 § 1 mom. lagen den 14 juli 1967 om pension för riksdagsmän, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 4 januari 1974 (13/74), som följer:

8 §.

Därest riksdagsman beviljad pension samt till honom utgående grunddel av folkpension, och för ettvar i 10 a § lagen om statens pensioner (280/66) avsett barn under 16 år i 30 b § folkpensionslagen (347/56) stadgat barntillägg till folkpension i enlighet med den i 27 § nämnda lag avsedda andra kommungruppen, på stadgandena i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) grundad livränta, jämlikt trafikförsäkringslagen (279/59) utgående fortlöpande ersättning för skada som drabbat

honom själv, livränta i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48), i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd grundpension eller annan därmed jämförlig, på tjänste- eller arbetsförhållande baserad pension sammanlagt överstiga den i 2 mom. samordningsgränsen, avdrages den överskjutande delen från den enligt denna lag utgående pensionen då denna utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

8.

Lag

angående ändring av 6 § lagen om familjepension efter riksdagsman.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 6 § 1 mom. lagen den 31 december 1968 om familjepension efter riksdagsman, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 4 juli 1969 (441/69), som följer:

6 §.

För samordning av familjepension, som utgår enligt denna lag, med andra familjepensioner och ersättningar sammanräknas förmånstagarna med anledning av samma förmånslätares död tillkommande, enligt denna lag utgående familjepension, i första meningen i 8 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd familjepension eller ersättning samt beloppet för sammanräknad pension, som, beräknad enligt den i 27 § folkpensionslagen

avsedda andra kommungruppen, med stöd av familjepensionslagen skall betalas efter samma förmånslätare till barn under 16 år, vilka är förmånstagare, samt, ifall även änka är förmånstagare enligt denna lag, beloppet för grunddelen av den änkepension som utgår enligt familjepensionslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

6

9.

Lag

angående ändring av 23 § lagen om olycksfallsförsäkring.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 23 § 6 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring, sådant sagda lagrum lyder i lag av den 4 juli 1969 (442/69), som följer:

23 §.

Åt barn, som är berättigat till pension enligt familjepensionslagen, erlägges försörjningspension likväl minskad med ett belopp, vilket motsvarar barn enligt familjepensionslagen till-

kommande pension i den i 27 § folkpensionslagen avsedda andra kommungruppen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980.

Har olycksfall inträffat före den 1 oktober 1969, tillämpas denna lag endast om den skadade dött den 1 oktober 1969 eller därefter.

Helsingfors den 23 november 1979.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister